

Pacientu anketēšana

Aptaujas mērķis ir noskaidrot to cilvēku problēmas, kuriem ir C hepatīts vai HIV un C hepatīts, viņu viedokļus par vajadzībām un šķēršļiem C hepatīta ārstēšanā. Aptaujas mērķis ir panākt situācijas uzlabojumu šo personu medicīniskajā aprūpē.

Pacientu anketēšana veikta no 2012. gada marta līdz maijam (3 mēneši).

Aptaujāti 98 respondenti ar C hepatītu (VHC) vai dubultinfekciju VHC/HIV.

Aptaujas anketu¹ nosacīti var iedalīt blokos:

vispārīgās ziņas par respondentu;

jautājumi par veselības stāvokli;

jautājumi par medikamentu un ārstēšanas pieejamību.

Aptaujāti tika 67 vīrieši un 31 sieviete:

Pacientu vecums:		Pacientu izglītība:	
<i>Vecums, gadi</i>	<i>Pacientu skaits</i>	<i>Izglītība</i>	<i>Pacientu skaits</i>
Jaunāki par 20	1 (1%)	Pamata	5 (5%)
No 20 līdz 35	64 (65%)	Vidējā	81 (83%)
No 35 līdz 55	32 (33%)	Augstākā	9 (9%)
Vecāki par 55	1 (1%)	Nav atbildes	3 (3%)
Kopā:	98 (100%)	Kopā:	98 (100%)

Pacientu nodarbošanās:		Pacientu mājsaimniecībā dzīvo:	
<i>Izglītība</i>	<i>Pacientu skaits</i>	<i>Cilvēku skaits mājsaimniecībā</i>	<i>Pacientu skaits</i>
Bezdarbnieki	35 (36%)	1	19
Speciālisti	34 (35%)	2	49
Kalpotāji iestādē	9 (9%)	3	23
Strādnieki (fiziskais darbs)	8 (8%)	4	7
Strādā savā saimniecībā	3 (3%)	Kopā:	98 (100%)
Nestrādājošie invalīdi	4 (4%)	Vidējie ienākumi uz cilvēku:	
Mācās	2 (2%)	<i>Ienākumi uz cilvēku, LVL</i>	<i>Pacientu skaits</i>
Nav atbildes	3 (3%)	Zem 100	31 (32%)
Kopā:	98 (100%)	No 100 līdz 200	56 (57%)
		No 200 līdz 400	10 (10%)
		Virš 400	1 (1%)
		Kopā:	98 (100%)

Savas veselības stāvokļa vērtējums no respondentu viedokļa:

Ļoti laba veselība	-
Laba veselība	27%
Vidēja	57%
Slikta veselība	12%
Ļoti slikta veselība	2%
Grūti pateikt / NA	2%

1 http://www.apvienibahiv.lv/docs/729/Projekti_2012/FOSI_anketa_ielu_darbsLV.doc

Saisībā ar ilgstošām veselības problēmām respondenti atzīmē sekojošas grūtības:

Strādāt algotu darbu	24,5%
Dzīvot savā mājā vai pārvietoties tajā	3 %
Iet ārā pašam bez citu palīdzības	3 %
Izmantot sabiedrisko transportu	8%
Mācīties vai apmeklēt kursus	22%
Kas cits	7%
Nezinu / NA	51%

Tātad, no tiem, kuri identificē grūtības, visvairāk respondentu - 24 (24,5%) atzīmē, ka ir grūtības strādāt algotu darbu.

Veselības stāvokli regulāri pārbauda 41 respondents (41,8%), nepārbauda vispār 54 respondenti (55,1%).

Par iemesliem, kas traucē pārbaudīt veselības stāvokli respondenti atzīmē:

Laika trūkums	23%
Nevēlēšanās	30%
Pakalpojumu izmaksas	35%
Ārsta sasniedzamība, atrašanās vieta	1%
Slinkums	12 %
Neuzticēšanās ārstam/veselības pārbaudēm	19 %
Nav bijušas sūdzības/simptomi	34 %
Kas cits	2 %

Visvairāk respondentu - 34 (34,7%) kā iemeslu nosauc pakalpojumu izmaksas.

Iemesli kāpēc pēdējā gada laikā respondenti ir apmeklējuši ārstu - sakarā ar:		Pēdējā gada laikā slimojuši:									
Obligāto profilaktisko apskati	36%	Nevienu reizi	37%								
Akūtu saslimšanu	10%	1 reizi (15 respondenti)	15%								
Traumu vai nelaimes gadījumu	7%	2 reizes (23 respondenti)	23,5%								
Hronisku VHC vai VHC/HIV	34%	3 un vairāk reizes (22 respondenti)	22%								
Invaliditāti	7%	Neatminos	1%								
<i>Ievērojama daļa (34%) ārstu apmeklējuši sakarā ar hronisku saslimšanu ar VHC vai dubultinfekciju VHC/HIV.</i> <i>Jāatzīmē, ka lielākā daļa respondentu (45%) ar saslimšanu nav vērsušies pie ārsta, neatzīmējot iemeslu.</i> <i>Biežāk nosauktie iemesli, kāpēc nevarēja izpildīt ārsta ieteikumus: „nav naudas”, “neticu”, “negribu tērēt laiku”, “nepatīk ārstu attieksme”, “ārstēties ir bezjēdzīgi”.</i>		No tiem pēdējā gada laikā pie ārsta sakarā ar kādu saslimšanu vērsušies: <table border="1"> <tr> <td>Nevienu reizi</td> <td>45%</td> </tr> <tr> <td>1 reizi (23 respondenti)</td> <td>23,5%</td> </tr> <tr> <td>2 reizes (14 respondenti)</td> <td>14,3%</td> </tr> <tr> <td>3 un vairāk reizes (16 respondenti)</td> <td>16,3%</td> </tr> </table> <i>No tiem respondentiem, kuri pie ārsta vērsušies, 62% ir spējuši izpildīt ārsta ieteikumus un 20% nav spējuši. 8% nevar atbildēt uz šo jautājumu.</i>		Nevienu reizi	45%	1 reizi (23 respondenti)	23,5%	2 reizes (14 respondenti)	14,3%	3 un vairāk reizes (16 respondenti)	16,3%
Nevienu reizi	45%										
1 reizi (23 respondenti)	23,5%										
2 reizes (14 respondenti)	14,3%										
3 un vairāk reizes (16 respondenti)	16,3%										

Ar ārstniecības iestāžu sasniedzamību apmierināti ir 34% respondentu:

Diezgan apmierināts	34%	Ļoti neapmierināts	19%
Diezgan neapmierināts	24,5 %	Grūti pateikt	3%

Lielākā daļa respondentu 34% un 24,5% atbild, ka ir vidēji apmierināti un 19% nav apmierināti, kas varētu sniegt skaidrojumu tam, kāpēc 45% respondentu ar saslimšanām nevērsās pie ārsta.

Medikamentus regulāri pašlaik lieto 16% respondentu, agrāk lietojuši 7%, pašlaik nelieto 51% respondentu, agrāk nav lietojuši 66%.

Par ārstēšanos un zālēm pēdējā gada laikā ir iztērējuši sekojošas summas:		Mēnesī par ārstēšanos un zālēm gatavi maksāt sekojošas summas:	
Necik	38%	Necik	28%
10 - 50 Ls	39%	10 - 50 Ls	9%
50 - 100 Ls	12%	50 - 100 Ls	1%
Vairāk nekā 100 Ls	4%	Vairāk nekā 100 Ls	2%
Nezinu	1%	Nezinu	40%
Lielākā respondentu daļa - 38% un 39%, kopā 77% - ir tērējuši iespējami mazāko summu vai necik.		Lielākā daļa respondentu - 40% - nezina cik lielu summu ir gatavi maksāt. 28% un 9%, kopā 37% respondentu - gatavi maksāt iespējami mazāko summu vai necik.	

Respondenti medikamentus iegādājas:

Par pilnu samaksu	36%
Par daļēju samaksu	19%
Par brīvu	5%
Cits variants	3%
Zāles nav iegādājušies	34%

Lielākā daļa respondentu – 35 (35,7%) zāles iegādājas par pilnu samaksu, 34% zāles nav iegādājušies.

Pēdējā gada laikā ir nācies atteikties no ārstēšanās līdzekļu trūkuma dēļ 44 (45%) respondentiem, bet 47 (48%) nav nācies.

Ārstēšanas procesā ir nācies saskarties ar sekojošiem šķēršļiem:

Naudas trūkums	15%	Birokrātija	3%
Ārstu pieejamība	11%	Nav vajadzīgo medikamentu	3%
Ārstu attieksme	8%	Valodas problēmas	3%

Respondentu informētība par VHC un HIV zāļu iegādes izmaksām:

VHC		HIV	
Par maksu	31%	Par maksu	0
Bezmaksas	5%	Bezmaksas	85%
Par daļēju maksu	39%	Par daļēju maksu	8%
Nezinu	10%	Nezinu	3%

Par to vai VHC un HIV var ārstēt atbildes bija sekojošas, kas liecina par respondentu pārliecību par sekmīgas ārstēšanas iespējām:

HCV		HIV	
jā	94%	jā	89%
nē	3%	nē	2%
nezinu	1%	nezinu	4%